

EU:N LUOMUPALKINNOT

Yleistä

Luonnonmukaisen tuotannon lisääntyminen vähentää huomattavasti kemiallisten lannoitteiden ja torjunta-aineiden sekä mikrobilääkkeiden käyttöä. Lisäksi luomutuotanto vaikuttaa myönteisesti ilmastoon, ympäristöön, luonnon monimuotoisuuteen ja eläinten hyvinvointiin. Luomutuotannolla on todettu olevan tärkeä rooli Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, Pellolta pöytään -strategian ja biodiversiteettistrategian tavoitteiden saavuttamisessa. Tästä syystä komission tavoitteena on nostaa luomuviljelyyn käytettävän EU:n maatalousmaan osuus 25 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä ja lisätä merkittävästi luonnonmukaista vesiviljelyä.

Saavuttaakseen tavoitteeseensa komissio hyväksyi maaliskuussa 2021 luonnonmukaisen tuotannon kehittämistä koskevan toimintasuunnitelman¹. Siinä todetaan, että luomutuotteiden kysynnän kasvu lisää luomutuotantoa. Kansalaisille on siis annettava enemmän tietoa luomutuotannosta ja sen hyödyistä. Tätä varten toimintasuunnitelmassa ehdotetaan vuosittain jaettavia palkintoja tunnustukseksi erinomaisesta työstä luomun arvoketjussa. Palkinnot jaetaan ensimmäisen kerran vuonna 2022.

Suunnitteilla on seitsemän palkintoluokkaa, joihin sisältyy kahdeksan yksittäistä palkintoa:

- Luokka 1: Paras luomuviljelijä (nainen) ja paras luomuviljelijä (mies)
- Luokka 2: Paras luomualue
- Luokka 3: Paras luomukaupunki
- Luokka 4: Paras bioalue
- Luokka 5: Paras luomualan pk-yritys
- Luokka 6: Paras luomuelintarvikkeiden vähittäismyyjä
- Luokka 7: Paras luomuravintola²

Luomualan tunnustuspalkinnot (ei rahana) myönnetään 23. syyskuuta EU:n luomupäivänä.

Esittely

- **Luokka 1: Parhaan luomuviljelijän palkintoja** on kaksi, **yksi naiselle ja yksi miehelle**. Palkitun viljelijän on täytynyt kehittää erinomainen, innovatiivinen, kestävä ja inspiroiva hanke, joka tuottaa todellista lisäarvoa luonnonmukaiseen tuotantoon ja kulutukseen.
- **Luokka 2: Parhaan luomualan alueen palkinto** myönnetään alueelle, joka on kehittänyt erinomaisen, innovatiivisen, kestävän ja inspiroivan hankkeen. Hankkeen täytyy tuottaa todellista lisäarvoa luonnonmukaiseen tuotantoon ja kulutukseen.

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle luonnonmukaisen tuotannon kehittämistä koskevasta toimintasuunnitelmasta:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX%3A52021DC0141>

² Itsenäinen ravintola tai hotelliin tai catering-alan yritykseen kuuluva ravintola.

- **Luokka 3: Parhaan luomukaupungin palkinto** myönnetään kaupungille, joka on kehittänyt erinomaisen, innovatiivisen, kestävän ja inspiroivan hankkeen. Hankkeen täytyy tuottaa todellista lisäarvoa luonnonmukaiseen tuotantoon ja kulutukseen.
- **Luokka 4: Parhaan bioalueen palkinto** myönnetään bioalueelle, joka on kehittänyt erinomaisen, innovatiivisen, kestävän ja inspiroivan hankkeen. Hankkeen täytyy tuottaa todellista lisäarvoa luonnonmukaiseen tuotantoon ja kulutukseen.
- **Luokka 5: Parhaan luomualan pk-yrityksen palkinto** myönnetään luomutuotteita jalostavalle pienelle tai keskiuurelle yritykselle, joka on kehittänyt erinomaisen, innovatiivisen, kestävän ja inspiroivan hankkeen. Hankkeen täytyy tuottaa todellista lisäarvoa luonnonmukaiseen tuotantoon ja kulutukseen.
- **Luokka 6: Parhaan luomuelintarvikkeiden vähittäismyyjän palkinto** myönnetään luomutuotteita myyvälle elintarvikkeiden vähittäismyyjälle, joka on kehittänyt erinomaisen, innovatiivisen, kestävän ja inspiroivan hankkeen. Hankkeen täytyy tuottaa todellista lisäarvoa luonnonmukaiseen tuotantoon ja kulutukseen.
- **Luokka 7: Parhaan luomuravintolan palkinto** myönnetään luomusertifioituja tuotteita ruokalistalleen sisällyttäneelle ravintolalle (joka on joko itsenäinen tai hotelliin tai catering-alan yritykseen kuuluva ravintola). Palkitun ravintolan on täytynyt kehittää erinomainen, innovatiivinen, kestävä ja inspiroiva hanke, joka tuottaa todellista lisäarvoa luonnonmukaiseen tuotantoon ja kulutukseen.

Osallistumisedellytykset ja myöntämisperusteet

1. Kilpailussa EU:n luomupalkinnoista noudatetaan seuraavia vaatimuksia:

a) Palkintohakemus täytetään seuraavalla verkkosivustolla:

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-action-plan/eu-organic-awards_en

Sivustolla on linkit hakulomakkeisiin. Kullekin palkintoluokalle on oma hakemuksensa. Hakemukset on jätettävä viimeistään 8. kesäkuuta 2022 klo 23.59:59 (CEST - Central European Summer Time).

b) Hakemus on täytettävä jollakin EU:n virallisista kielistä.

c) Hakijoiden on oltava luonnollisia tai oikeushenkilöitä, jotka asuvat tai ovat sijoittautuneet johonkin EU:n 27 jäsenvaltiosta.

d) Ehdotetun hankkeen täytyy sijaita EU:ssa ja liittyä selvästi yhteen vuoden 2022 seitsemästä palkintoluokasta / kahdeksasta palkinnosta. Samaa hanketta ei voi ilmoittaa moneen eri palkintoluokkaan/palkintoon. Kukin hakija voi hakea vain yhtä palkintoa kerrallaan, ja kustakin palkinnosta voi jättää vain yhden hakemuksen.

e) Hanke on täytynyt toteuttaa kokonaisuudessaan tai hankkeen on oltava riittävän pitkälle edennyt, jotta palkintolautakunta voi arvioida sen. Toisin sanoen käytännön toteutuksen on oltava niin pitkällä, että tavoitteiden saavuttaminen voidaan todeta.

f) Osallistumisedellytykset palkintoluokittain:

- **Paras luomuviljelijä (nainen) ja paras luomuviljelijä (mies):** viljelijällä on oltava asetuksen (EU) 2018/848³ mukainen sertifikaatti.
- **Paras luomualue:** ei erityisiä osallistumisedellytyksiä.
- **Paras luomukaupunki:** ei erityisiä osallistumisedellytyksiä.
- **Paras bioalue:** bioalue on määritelmänsä mukaisesti maantieteellinen alue, jolla viljelijät, alueen asukkaat, matkanjärjestäjät, yhdistykset ja viranomaiset sopivat paikallisten resurssien kestävästä hallinnoimisesta luonnonmukaisen tuotannon periaatteiden ja käytäntöjen mukaisesti.
- **Paras luomualan pk-yritys:** asetuksen (EU) 2018/848 mukaisesti sertifioitu yritys, joka täyttää pk-yrityksen määritelmän⁴ (yritys, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa) ja jonka tuotanto on 100-prosenttisesti luonnonmukaista⁵.
- **Paras luomuelintarvikkeiden vähittäismyyjä:** asetuksen (EU) 2018/848 mukaisesti sertifioitu yritys, jolla on myynnissä 100-prosenttisesti luomusertifioituja tuotteita⁶ (tämä ei koske tuotteita, jotka eivät ole elintarvikkeita, eikä sellaisia elintarvikkeita, joita ei ole saatavilla luomuna).
- **Paras luomuravintola:** ravintolan valikoimassa on 100-prosenttisesti luomusertifioituja⁷ tuotteita, aina kun se on mahdollista⁸.

2. EU:n luomupalkintojen palkintolautakunta arvioi kaikki hakemukset, jotka täyttävät osallistumisedellytykset, seuraavien horisontaalisten myöntämisperusteiden nojalla:

- **Erinomaisuus:** Palkinnonsaajan on täytynyt kehittää erinomainen aloite, joka tuottaa todellista lisäarvoa luonnonmukaiseen tuotantoon. Tämä tarkoittaa, että hankkeen alkuperäiset tavoitteet on saavutettava hyvin ja tuloksellisesti. Hankkeissa on osoitettava niiden vaikutus asianomaisella alueella ja kerrottava saavutuksista suhteessa alun perin asetettuihin tavoitteisiin.
- **Hankkeen innovatiivisuus palkintoluokassa:** Hankkeissa on esiteltävä uusia lähestymistapoja, uusia organisaatiomenetelmiä tai uusia tai selvästi aiempaa parempia tuloksia luomutuotannossa.

³ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) 2018/848, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä ja neuvoston asetuksen \(EY\) N:o 834/2007 kumoamisesta. \(https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32018R0848\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32018R0848)

⁴ [Komission suositus, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä \(https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32003H0361\).](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32003H0361)

⁵ Tämä tarkoittaa luonnonmukaisia tai siirtymävaiheessa olevia tuotteita.

⁶ Tämä tarkoittaa luonnonmukaisia tai siirtymävaiheessa olevia tuotteita.

⁷ Tämä tarkoittaa luonnonmukaisia tai siirtymävaiheessa olevia tuotteita.

⁸ Ks. asetus (EU) 2018/848.

Kriteerit, joilla mitataan innovatiivisuutta kussakin palkintoluokassa, esitetään yksityiskohtaisesti kutakin palkintoluokkaa koskevassa osiossa.

- **Hankkeen ympäristö-, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys:** On osoitettava hankkeen kestävyys ja tulevaisuus itsenäisenä aloitteena tai hankkeena.
- **Hankkeen siirrettävyys ja mahdollisuus toteuttaa hanke uudelleen muualla EU:ssa:** On osoitettava, että hanke edustaa hyvää käytäntöä laajemmassa (EU:n) kontekstissa ja että se toimii tai voi toimia innoituksena muille seuduille. Hankkeessa olisi myös esiteltävä hyviä tapoja tiedottaa sen tavoitteista ja tuloksista.

Hakijoilta kysytään suljettuja suuntaa-antavia kysymyksiä, joista osa liittyy luonnonmukaista tuotantoa koskeviin neljään periaatteeseen ja kestävyystekijöihin. Nämä kysymykset auttavat hakijoita jäsentämään vastauksensa paremmin, ja toisaalta ne auttavat palkintolautakuntaa saamaan lisätietoja hakijoista.